

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova

Direcția Generală pentru Statistică a municipiului Chișinău

*Dezvoltarea social-economică
a municipiului Chișinău
în ianuarie-decembrie 2008*

Chișinău, 2009

CUPRINS

Informație succintă privind dezvoltarea social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-decembrie 2008.....	4
Industrie.....	7
Agricultură.....	12
Investiții.....	14
Transporturi și comunicații.....	17
Turism.....	20
Comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației	22
Asigurări.....	24
Remunerarea muncii.....	26
Forța de muncă și șomajul.....	29
Situația demografică.....	32
Infrapecțiuni.....	33
Precizări metodologice.....	35

**INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND DEZVOLTAREA
SOCIAL-ECONOMICĂ A MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
în ianuarie-decembrie 2008**

Principalii indicatori privind activitățile economiei municipiului Chișinău se prezintă astfel (conform datelor statistice preliminare):

Volumul producției industriale pentru ianuarie-decembrie 2008 a însumat 11644,3 mil. lei în prețuri curente. Întreprinderile industriale cuprinse în cercetare statistică lunară au marcat o diminuare de 2,8% a volumului producției industriale.

Activitatea de producere a întreprinderilor cuprinse în cercetare statistică lunară, evaluată în prețurile medii ale anului precedent, a fost determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora le-au revenit 78,8% din volumul total de producție.

Producția agricolă obținută în gospodăriile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafață mai mare de 10 ha a însumat în prețuri curente 94,4 mil. lei, micșorându-se cu 6,8% (în prețuri comparabile) față de aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 8140,3 mil. lei, micșorându-se cu 18,2% față de ianuarie-decembrie 2007. Lucrările de construcții-montaj au constituit 4827,7 mil. lei, cu 19,3 la sută mai puțin decât în perioada similară din anul precedent. Sursa principală de finanțare a investițiilor (56,2% din total) a fost mijloacele proprii ale agenților economici autohtoni. Darea în folosință a caselor de locuit s-a majorat cu 49,5%.

Mijloacele fixe puse în funcțiune în ianuarie-decembrie 2008 au fost estimate la 6161,0 mil. lei.

Volumul lucrărilor în antrepriză executate cu puteri proprii de către organizațiile în antrepriză, a însumat 4440,8 mil. lei, micșorându-se cu 9,0 la sută față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport în ianuarie-decembrie 2008 a însumat 1267,4 mil. tone-km, cu 11,8% mai mare decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate cu transportul auto de către întreprinderile de transport a constituit 3060,1 mii tone, majorându-se cu 5,4% comparativ cu ianuarie-decembrie 2007.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 66,9 mil., majorându-se cu 11,3% față de aceeași perioadă a anului trecut. Cu **troleibuzele**, care circulă în municipiu au fost transportați 182,8 mil. pasageri, din ei cu plată – 127,1 mil. (69,5% din total). În ianuarie-decembrie 2008 de serviciile **transportului aerian** s-au folosit 473,9 mii pasageri, numărul lor majorându-se cu 14,1%, comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Vînzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale au totalizat 11970,5 mil. lei, înregistrînd o creștere de 9,9% comparativ cu ianuarie-decembrie 2007.

Serviciile cu plată prestate populației prin unitățile oficial înregistrate în perioada de raport au însumat 6283,8 mil. lei, înregistrînd o micșorare de 5,2 la sută față de ianuarie-decembrie 2007.

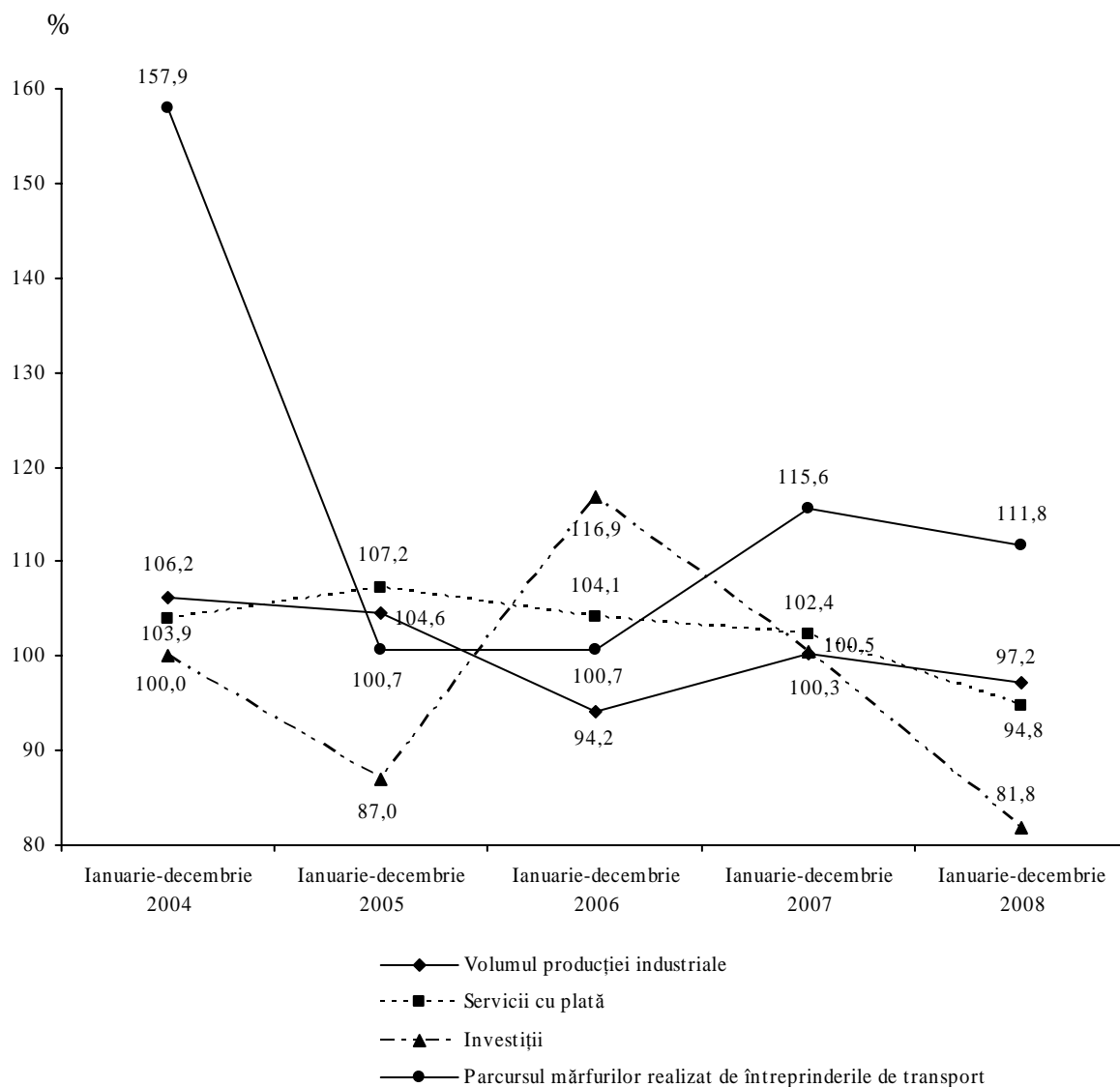
Salariul mediu lunar al unui lucrător din economia municipiului Chișinău în ianuarie-decembrie 2008 a fost de 3260,2 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 21,2%, și depășind media pe țară cu 28,9%. Salariul mediu pe luna decembrie 2008 a fost de 3830,8 lei.

Suma datorată pentru retribuirea muncii la 01.01.2009 de către agenții economici a fost de 12,5 mil. lei.

Numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (inclusiv cei aflați la evidență la 01.01.2008), a constituit 8293 persoane, micșorându-se cu 9,7 la sută comparativ cu ianuarie-decembrie 2007. Numărul șomerilor aflați la evidență la finele lunii decembrie a fost de 2691 persoane.

Situația demografică în ianuarie-decembrie 2008 a fost determinată de creșterea nivelului natalității cu 18,2% și de micșorare a nupțialității, divorțialității și mortalității generale respectiv cu 10,4, 6,0 și 1,8 la sută. În municipiu la fiecare 100 căsătorii au revenit 45,4 divorțuri.

Evoluția principalilor indicatori ai producției mărfurilor și serviciilor

PRINCIPALII INDICATORI AI DEZVOLTĂRII SOCIAL-ECONOMICE
a municipiului Chișinău în ianuarie-decembrie 2008 ¹

	Valoarea în prețuri curente	În % față de ianuarie- decembrie 2007	Luna decembrie 2008 în % față de:	
			noiembrie 2008	decembrie 2007
Volumul producției industriale, mil. lei	11644,3	97,2	111,2	83,1
Producția agricolă, mil. lei	94,4	93,2	x	x
Investiții din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	8140,3	81,8	x	x
inclusiv lucrări de construcții-montaj	4827,7	80,7	x	x
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafața totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m.p.	496,3	149,5	x	x
Mijloacele fixe puse în funcțiune, mil. lei	6160,0	x	x	x
Volumul lucrărilor în antrepriză, mil. lei	4440,8	91,0	x	x
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport ², mil. tone-km	1267,4	111,8	114,8	95,1
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport ²:				
- auto ² , mii tone	3060,1	105,4	81,3	72,1
- aerian, tone	830,0	83,0	x	x
Pasageri transportați, mii pasageri:				
- cu autobuze și microbuze	66857,3	111,3	103,7	110,3
- cu troleibuze	182831,8	98,9	x	x
- cu transportul aerian	473,9	114,1	x	x
Vînzări de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, mil. lei	11970,5	109,9	x	106,7
Stocuri de mărfuri la unitățile de comerț (la 1 ianuarie 2009), mil. lei	2999,8	120,2	x	x
Servicii cu plată prestate populației prin unitățile oficial înregistrate, mil. lei	6283,8	94,8	x	91,8
Salariul mediu lunar al unui salariat, lei	3260,6	121,2	x	x
Salariul real al unui salariat, %	x	107,5	x	x
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la 31.12.2008), persoane	2691	134,1	x	x
Născuți-vii, persoane	8578	118,2	x	x
Decedați, persoane	6435	98,2	x	x
Numărul căsătoriilor	6766	89,6	x	x
Numărul divorțurilor	3070	94,0	x	x

¹ Ritmurile de creștere (scădere) ale indicatorilor valorici sunt calculate în prețuri comparabile, pentru producția industrială – în prețurile medii ale anului precedent

² Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

INDUSTRIE

În ianuarie-decembrie 2008 întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat producție în valoare de 11644,3 mil. lei în prețuri curente, constituind 51,6% din totalul pe țară. Indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-decembrie 2007 a constituit (în prețuri comparabile) 97,2%.

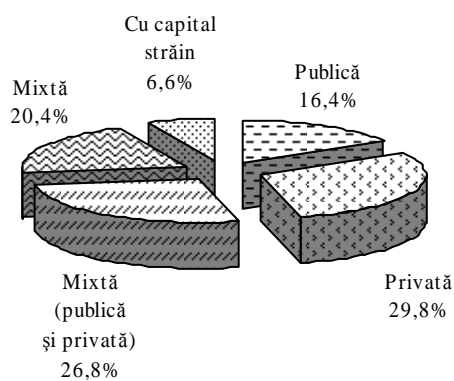
Evoluția producției întreprinderilor industriale cuprinse în cercetare statistică lunară este prezentată în tabelul ce urmează:

	2007			2008		
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de:		în prețuri curente, mil. lei	în % față de:	
		perioada precedentă	perioada corespunză- toare a anului precedent		perioada precedentă	perioada corespunză- toare a anului precedent
Ianuarie	720,2	77,4	91,3	926,6	95,0	107,6
Februarie	823,99	108,9	89,0	1019,1	107,2	109,5
Martie	916,8	116,1	99,2	1079,9	103,8	101,7
Trimestrul I	2460,9	x	93,5	3025,6	x	106,0
Aprilie	716,2	83,0	115,5	943,8	86,6	110,2
Mai	838,1	111,7	114,1	870,1	94,7	95,2
Iunie	852,0	103,5	108,2	893,4	104,2	93,7
Trimestrul II	2406,3	102,5	112,5	2707,3	88,8	99,5
Semestrul I	4867,2	x	102,2	5732,9	x	102,8
Iulie	776,9	93,5	108,0	914,7	103,8	106,2
August	806,2	104,8	93,3	922,6	95,0	97,2
Septembrie	833,7	100,0	103,0	1070,1	110,0	105,9
Trimestrul III	2416,8	100,4	120,3	2907,4	105,0	102,0
Ianuarie-septembrie	7284,1	x	101,8	8640,3	x	102,7
Octombrie	914,2	101,8	99,1	947,8	89,8	93,1
Noiembrie	1077,3	115,3	97,6	973,5	102,1	77,2
Decembrie	1114,5	107,1	95,6	1082,7	111,2	83,1
Trimestrul IV	3106,0	128,5	119,4	3004,0	96,9	83,9
Total	10390,0	x	100,3	11644,3	x	97,2

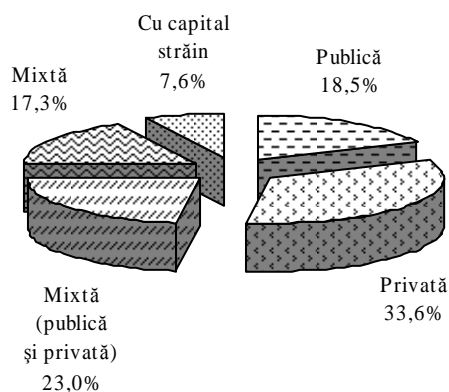
În ianuarie-decembrie 2008, din volumul total de producție, întreprinderilor cu capital privat le-au revenit 33,6%, cu capital mixt (public și privat) – 23,0%, întreprinderilor mixte – 17,3%, cu capital public – 18,5%, celor cu capital străin – 7,6%.

Structura producției industriale pe forme de proprietate

Ianuarie-decembrie 2007

Ianuarie-decembrie 2008

Volumul și indicii producției industriale după forme de proprietate

	Ianuarie-decembrie 2007		Ianuarie-decembrie 2008	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- decembrie 2006	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- decembrie 2007
Total	10390,0	100,3	11644,3	97,2
din care pe forme de proprietate:				
publică	1702,0	100,0	2158,0	97,4
din aceasta de stat	1675,1	99,6	2130,9	97,4
privată	3097,9	98,5	3905,7	102,8
mixtă (publică și privată), fără participare străină	2780,8	101,9	2681,1	94,8
a întreprinderilor mixte străină	2122,6	107,0	2015,7	89,0
	686,7	86,8	883,8	103,4

Producția industrială după tipuri de activități pe cercul de întreprinderi cuprinse în cercetare statistică lunară se prezintă prin următoarele date:

	Decembrie 2008		Ianuarie-decembrie 2008	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de decembrie 2007	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- decembrie 2007
Industrie - total	1082,5	83,1	11644,3	97,2
Industrie extractivă	4,6	16,4	113,8	96,3
Industrie prelucrătoare	729,2	81,0	9176,8	96,9
din care:				
Industria alimentară și a băuturilor	372,4	90,2	3610,4	102,7
producția, prelucrarea și conservarea cărnii				
și a produselor din carne	51,3	78,3	592,6	94,0
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	0,1	3,0	11,6	89,4
fabricarea produselor lactate	28,5	136,7	324,2	117,6
fabricarea produselor de morărit	-	-	63,6	138,4
fabricarea pâinii și a produselor de patiserie				
proaspete	52,3	99,5	578,8	104,7
fabricarea de cacao, ciocolată și produselor				
zaharoase de cofetărie	66,5	107,6	444,5	108,9
fabricarea băuturilor alcoolice distilate	24,4	44,9	209,7	106,4
fabricarea vinului	108,8	110,8	705,0	125,0
fabricarea berii	31,3	72,4	566,0	81,1
fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare	0,6	24,6	31,6	74,8
Fabricarea produselor de tutun	19,3	47,7	310,1	81,0
Fabricarea produselor textile	11,6	107,2	122,0	97,2
din ele, covoare și preșuri (mochete)	8,3	133,7	84,5	101,0
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte;				
prepararea și vopsirea blănurilor	23,4	123,8	224,2	91,8
Tăbăcirea și prepararea pieilor	0,6	42,6	36,2	133,0
Fabricarea de articole de voiaj și de marochinărie	2,4	92,9	49,7	101,6
Fabricarea încălțămintei	10,9	89,3	139,3	101,4
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor				
din lemn	1,0	de 2,6 ori	10,4	108,0
Fabricarea hârtiei și cartonului	26,4	47,5	370,8	69,2
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor				
informative	20,1	122,7	196,5	99,6
Industria chimică	20,7	151,5	313,0	112,6
din care:				
fabricarea lacurilor și vopselelor	8,0	81,4	196,7	103,7
fabricarea de medicamente și produse				
farmaceutice	6,8	187,5	57,7	109,5
fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice	1,8	82,4	18,7	71,0

	Decembrie 2008		Ianuarie-decembrie 2008	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de decembrie 2007	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- decembrie 2007
Fabricarea de articole din cauciuc și din material plastic	30,1	79,9	593,5	103,3
Producția altor produse din minerale nemetalifere din ele:	85,9	98,6	1175,7	91,7
fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă	45,1	111,9	552,0	92,9
fabricarea cărămizilor și a țiglelor din lut ars	7,5	46,8	148,4	99,2
fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment	28,8	102,4	436,9	86,6
tăierea, fasonarea și finisarea pietrei	4,5	167,0	38,2	116,0
Industria metalurgică	9,1	159,1	109,6	137,0
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	20,9	79,0	301,0	94,6
Fabricarea de mașini și echipamente din care:	18,4	57,0	216,2	76,8
fabricarea de pompe, compresoare și sisteme hidraulice	6,4	54,3	76,5	77,8
fabricarea de mașini agricole	0,9	148,6	19,2	41,0
fabricarea mașinilor-unelte mecanice	3,5	25,6	27,2	72,5
fabricarea aparatelor de uz casnic	2,1	147,1	32,1	78,8
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și producția de ceasuri	9,9	49,7	243,1	111,2
Producția de mobilier	36,6	113,1	336,5	108,8
Fabricarea bijuteriilor	0,6	54,2	8,4	69,9
Energie electrică și termică, gaze și apă	348,7	94,5	2353,7	98,9
Producția și distribuția energiei electrice	293,1	93,3	1966,4	99,0
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	55,6	97,1	387,3	98,7

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora în ianuarie-decembrie 2008 le-au revenit 78,8% din volumul total de producție obținut la întreprinderile cu activități industriale principale cuprinse în cercetarea statistică lunară.

Au fost înregistrate diminuări ale volumelor la fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice (29,0%), fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare (25,2%), fabricarea produselor de tutun (19,0%). La unele produse s-au înregistrat majorări: la fabricarea produselor de morărit (38,4%), fabricarea vinului (25,0%), la fabricarea produselor lactate (17,6%), la fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete (4,7%).

În domeniul energetic volumul serviciilor industriale s-a micșorat cu 1,1% față de ianuarie-decembrie 2007.

În industria extractivă volumul de producere s-a micșorat cu 3,7% în raport cu perioada similară a anului precedent.

Producția principalelor produse industriale, exprimată în unități naturale, se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Decembrie 2008		Ianuarie-decembrie 2008	
		cantitatea	în % față de decembrie 2007	cantitatea	în % față de ianuarie- decembrie 2007
Industria extractivă					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții, alabastru	mii m ³	8,5	93,4	115,3	89,0
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcție	-/-	3,0	93,8	82,6	109,3
pietriș, prundiș, bolovani și silex	-/-	13,9	143,3	189,0	116,2

	Unitatea de măsură	Decembrie 2008		Ianuarie-decembrie 2008	
		cantitatea	în % față de decembrie 2007	cantitatea	în % față de ianuarie-decembrie 2007
Industria alimentară și a băuturilor					
carne, inclusiv subproduse de cat. I	tone	121,5	58,1	1415,3	63,7
mezeluri	-/-	696,3	81,5	9299,8	95,6
conserve din carne	-/-	72,7	117,4	1164,8	112,4
fructe prelucrate și conservate	-/-	-	-	887,5	de 2,2 ori
lapte și frișcă cu grăsimi până la 6%	-/-	1233,4	111,3	13805,6	118,4
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână, lapte acru, lapte acidulat și lapte covăsit	-/-	508,0	111,3	6090,0	105,4
înghețată	-/-	18,0	75,0	1610,2	109,1
pâine proaspătă fără adaos de miere, ouă, cașcaval, fructe	-/-	5909,7	99,2	67355,4	107,4
produse de cofetărie făinoase	-/-	1193,5	104,6	11838,3	95,7
produse de cofetărie zaharoase	-/-	1747,3	107,2	12560,6	105,4
paste făinoase	-/-	317,0	102,5	4465,8	73,3
drojdie	-/-	143,4	93,6	1683,0	91,3
divin	mii dal.	16,3	42,1	209,6	153,4
vin spumant (șampanie)	-/-	56,7	76,2	471,1	101,7
vinuri naturale de struguri	-/-	752,7	118,6	3506,6	125,7
ape minerale și gazoase	-/-	31,2	57,6	1389,4	76,4
Fabricarea produselor de tutun					
țigări și țigarete	mil. buc.	176,0	34,0	3850,0	78,5
tutun fermentant	tone	263,0	172,2	1083,0	110,8
Fabricarea produselor textile					
covoare și articole de covor	mii m ²	36,7	133,0	372,0	100,9
articole de ciorăpărie	mii per.	75,0	88,2	972,0	114,0
articole tricotate	mii buc.	550,4	de 2,0 ori	4397,5	101,4
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	118,5	93,3	1924,7	97,6
sacouri, jachete și blazere	-/-	18,2	133,9	203,3	77,8
fuste și fuste-pantaloni pentru femei sau fete	-/-	4,8	68,0	53,4	44,2
tricouri și maiouri de corp din materiale tricotate	-/-	37,1	144,3	508,1	89,4
Fabricarea de articole de voiaj și de marochinărie					
cufere, valize, geamantane și articole similare, din orice material	mii buc.	13,0	93,3	252,1	130,5
Fabricarea încălțămintei					
încălțămintă	mii per.	225,3	61,5	3153,8	95,6
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn					
cherestea	m ³	-	-	50,9	43,5
ferestre, uși-ferestre, ramele și pervazurile lor din lemn	m ²	24,4	12,1	1276,8	83,4
Fabricarea hârtiei și cartonului					
hârtii și cartoane ondulate, chiar perforate	mii m ²	203,2	24,4	3778,6	41,9
cutii și lăzi din hârtie sau cartoane ondulate	mil. m ²	2,5	73,2	30,1	122,0

	Unitatea de măsură	Decembrie 2008		Ianuarie-decembrie 2008	
		cantitatea	în % față de decembrie 2007	cantitatea	în % față de ianuarie-decembrie 2007
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative					
editarea de cărți, broșuri și imprimare similare	mii buc.	263,1	135,6	1685,9	94,6
servicii de tipărire a ziarelor și publicațiilor periodice care apar de cel puțin 4 ori pe săptămână	mii ex.	2316,0	84,0	28420,0	89,3
caiete	mii buc.	-	-	10106,0	90,2
Industria chimică					
azot în stare gazoasă	mii m ³	1,0	80,5	16,0	101,3
oxigen în stare gazoasă	-/-	4,8	73,0	67,7	16,5
dioxid de carbon	tone	66,8	76,5	1370,4	63,8
fabricarea de medicamente și produse farmaceutice	mil. lei	6,8	187,5	57,7	109,5
săpunuri	tone	1,9	de 19,7 ori	24,7	111,8
Producția de articole din cauciuc și din material plastic					
tuburi și țevi din material plastic	tone	57,8	110,3	907,8	115,2
cutii, lăzi, stelaje și articole similare din material plastic	-/-	25,3	152,1	374,6	66,9
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
oglinzi din sticlă	mii m ²	0,5	59,9	8,6	96,0
borcane de sterilizat și bușoane din sticlă	mil. buc.	2,0	de 2,0 ori	80,7	81,8
sticle și flacoane din sticlă	-/-	19,7	112,7	189,0	90,8
cărămizi din ceramică pentru construcții	mil. cărămizi conv.	3,2	109,0	38,4	101,3
amestecuri uscate de ghips	mii tone	0,8	110,4	17,9	106,1
elemente prefabricate pentru clădiri sau construcții civile din ciment, beton sau piatră artificială	mii m ³	3,9	78,9	58,2	78,1
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	55,6	95,5	986,2	79,9
piese turnate din oțel	-/-	8,7	57,6	96,6	77,6
piese turnate din metale neferoase ușoare	-/-	0,6	de 2,6 ori	7,2	97,4
Fabricarea de mașini și echipamente					
tractoare	buc.	-	-	52,0	32,1
mașini de spălat	mii buc.	0,7	24,6	8,8	40,4
Producția de mobilier	mil. lei	36,6	113,1	336,5	108,8
Producția și distribuția de energie electrică și termică					
energie electrică	mil. kwh	126,9	90,0	898,9	92,9
energie termică	mii Gcal	309,5	91,5	1836,0	98,3

AGRICULTURA

Producția agricolă în ianuarie-decembrie 2008 s-a cifrat la 94,4 mil. lei în prețuri curente, micșorându-se cu 6,8 la sută (în prețuri comparabile ale anului 2005) față de perioada similară din anul precedent.

Producția vegetală. Conform datelor prezentate de gospodăriile agricole și gospodăriile țărănești cu suprafața terenurilor agricole peste 10 ha (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în anul 2008 producția recoltată a principalelor produse vegetale se prezintă în felul următor:

	Recoltat – total ¹ , tone	Recolta medie, chintale/ha	
		2008	în % față de 2007
Cereale și leguminoase ² (exclusiv porumbul)	6866,5	27,6	de 2,7 ori
Porumb pentru boabe	397,9	16,0	de 8,9 ori
Floarea-soarelui	548,9	9,0	191,5
Cartofi	3,7	5,1	18,5
Legume (de câmp)	610,8	39,3	123,2
Fructe și pomuşoare	3666,7	38,5	147,5
Struguri	6200,3	53,5	121,3

Producția animală. În ianuarie-decembrie 2008, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a micșorat producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor și producția de lapte respectiv cu 30,7 și 51,2 la sută, iar producția de ouă s-a majorat cu 66,2%.

În ianuarie-decembrie 2008 s-a înregistrat majorarea sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor de 2,0 ori, iar cel al porcinelor s-a mărit cu 29,5 la sută. Productivitatea medie de lapte la o vacă s-a micșorat cu 8,9 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 ianuarie 2009		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 ianuarie 2008	
Bovine - total	2279	81,0	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	63	17,5	2,8
în gospodăriile populației ³ și țărănești (de fermier)	2216	90,3	97,2
din ele vaci - total	1671	93,7	100,0
în întreprinderile agricole	23	16,2	1,4
în gospodăriile populației ³ și țărănești (de fermier)	1648	100,4	98,6
Porcine - total	4779	80,6	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	354	45,8	7,4
în gospodăriile populației ³ și țărănești (de fermier)	4425	85,9	92,6
Ovine și caprine - total	6257	107,0	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	518	105,3	8,3
în gospodăriile populației ³ și țărănești (de fermier)	5739	107,1	91,7
Cabaline - total	198	95,2	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	10	76,9	5,1
în gospodăriile populației ³ și țărănești (de fermier)	188	96,4	94,9

¹ Conform estimărilor preliminare

² În greutate după finisare

³ La 1 decembrie 2008

	La 1 ianuarie 2009		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 ianuarie 2008	
Păsări - total	366467	101,6	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	174472	117,8	47,6
în gospodăriile populației ¹ și țărănești (de fermier)	191995	90,4	52,4

În toamna anului 2008 întreprinderile agricole au efectuat lucrări de câmp sub roada anului 2009. Suprafața terenurilor arate a constituit 3253 ha, din care 2092 ha pentru semănatul culturilor de toamnă sau cu 13,1% mai puțin față de anul 2007.

S-au semănat culturi de toamnă pentru boabe și furaj verde pe o suprafață de 2077 sau 11,5% mai puțin față de perioada respectivă a anului trecut.

¹ La 1 decembrie 2008

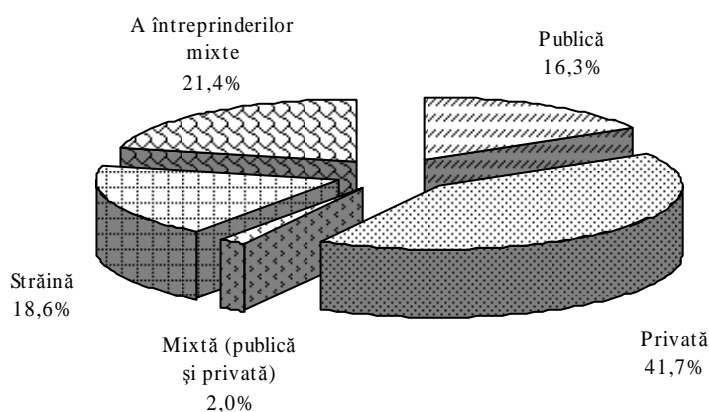
INVESTIȚII

În ianuarie-decembrie 2008 pentru desfășurarea activității investiționale a economiei municipiului, din contul tuturor surselor de finanțare, au fost utilizate 8140,3 mil. lei (în prețuri curente), diminuînd cu 18,2% față de realizările perioadei similare ale anului precedent.

Evoluția indicilor activității investiționale

	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007					
	Total	din care pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată)	străină	a între- prinderilor mixte
Investiții	81,8	90,6	75,4	69,8	87,4	86,3
Suprafața totală a locuințelor dată în folosință	149,5	de 20,1 ori	125,1	-	96,7	77,4

Structura investițiilor pe forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2008 se caracterizează în felul următor:

Pentru realizarea procesului investițional au fost însușite preponderent mijloacele proprii ale agenților economici autohtoni, ponderea cărora a constituit 56,2% din volumul total al mijloacelor utilizate. Cota-parte a investițiilor străine în volumul total al mijloacelor însușite a constituit 22,6%. Volumul investițiilor realizate, asigurate din contul mijloacelor bugetare a constituit 4,8%, mijloacele populației – 1,4%.

Investiții pe surse de finanțare, în ianuarie-decembrie 2008

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		Ianuarie-decembrie 2007	total
Investiții - total	8140,3	81,8	100,0
din care finanțate din contul:			
mijloacelor bugetare din care:	392,4	103,7	4,8
bugetul de stat	313,0	134,9	3,8
bugetul local	79,4	54,3	1,0
mijloacelor proprii ale agenților economici:	6526,3	83,2	80,2
autohtoni	4578,7	84,1	56,2
străini	1835,4	79,1	22,6
mijloacele populației	112,2	138,5	1,4
creditelor și împrumuturilor	1158,3	70,6	14,2
altor surse	63,3	67,4	0,8

Ponderea investițiilor realizate în municipiul Chișinău a constituit 46,0% din totalul investițiilor realizate pe țară.

Pentru construcția locuințelor și altor obiecte de menire social-culturală în ianuarie-decembrie 2008 au fost însușite 4740,2 mil. lei mijloace investiționale (58,2% din volumul total al mijloacelor însușite).

În construcția de locuințe cu ritmuri mai sporite s-a realizat construcția locuințelor individuale. Din 496,3 mii m² de suprafață totală a locuințelor date în folosință în ianuarie-decembrie 2008 – 38,0% a revenit beneficiarilor individuali.

Darea în folosință a locuințelor pe forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2008 se caracterizează astfel:

	Numărul apartamentelor, unități	Suprafața totală a apartamentelor date în folosință		
		mii m ²	în % față de:	
			ianuarie-decembrie 2007	total
Total	4931	496,3	149,5	100,0
din care, pe forme de proprietate:				
publică	1544	106,7	de 20,1 ori	21,5
privată	2926	352,7	125,1	71,1
din acești beneficiari individuali	1098	188,6	102,2	38,0
a întreprinderilor mixte	293	25,3	77,4	5,1
a întreprinderilor străine	168	11,6	96,7	2,3

Din suprafața totală a locuințelor date în folosință în țară, 79,6% au fost construite în municipiul Chișinău.

Pentru efectuarea lucrărilor de construcții-montaj au fost valorificate investiții în sumă de 4827,7 mil. lei (59,3% din total) și cu 19,3% mai puțin decât în perioada similară din anul precedent. Pentru procurarea mașinilor, utilajului, au fost valorificate investiții în mărime de 2379,2 mil. lei, pentru procurarea mijloacelor de transport – 577,7 mil. lei.

Au fost puse în funcțiune mijloace fixe în valoare de 6161,0 mil. lei, din care de către agenții economici cu proprietate străină și a întreprinderilor mixte – 2584,6 mil. lei, privată – 2082,5 mil. lei, publică – 1350,2 mil. lei, mixtă (publică și privată), fără participare străină – 143,8 mil. lei.

Dezvoltarea infrastructurii municipale în perioada de raport a fost remediată printr-un șir de obiecte sociale date în folosință: magazine cu suprafața comercială de 62835,1 m²; rețele de gaz cu lungimea de 17,2 km; întreprinderi de alimentare publică – 699 locuri.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-decembrie 2008 au declarat activitatea în antrepriză 527 întreprinderi și organizații, care au efectuat lucrări de construcții-montaj în valoare de 4440,8 mil. lei (în prețuri curente) sau cu 9,0% mai puțin față de aceeași perioadă a anului trecut.

Ponderea lucrărilor executate de organizațiile în antrepriză din municipiul Chișinău a constituit 74,5% din volumul total pe țară.

Evoluția și structura lucrărilor în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-decembrie 2008 se prezintă astfel:

	Numărul organizațiilor în antrepriză, unități	Realizări, mil. lei	În % față de:		Volumul lucrărilor executate în medie pe o organizație, mil. lei
			ianuarie-decembrie 2007	total	
Total	527	4440,8	91,0	100,0	8,4
din care pe forme de proprietate:					
publică	10	191,1	163,0	4,3	19,1
privată	489	3734,3	91,0	84,1	7,6
mixtă (publică și privată), fără participare străină	8	113,3	71,0	2,5	14,2
a întreprinderilor mixte	11	87,7	59,0	2,0	8,0
a întreprinderilor străine	9	314,4	97,0	7,1	34,9

Deși cota-parte a organizațiilor cu forma de proprietate privată e preponderentă, realizările în medie pe o organizație sunt mici – 7,6 mil. lei, prioritatea aparținând întreprinderilor publice cu media de 19,1 mil. lei, întreprinderilor mixte fără participare străină cu media de 14,2 mil. lei și întreprinderilor străine cu media de 34,9 mil. lei pe o organizație (prețuri curente).

Datele privind structura lucrărilor în antrepriză executate în ianuarie-decembrie 2008 se prezintă după cum urmează:

	Realizat, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2007	total
Volumul lucrărilor în antrepriză executate - total	4440,8	91,0	100,0
din care:			
Construcții noi, reconstrucții, extinderea întreprinderilor în funcțiune	3525,5	90,0	79,4
reparații capitale	688,0	89,0	15,5
reparații curente	227,3	119,0	5,1

Organizațiile **în antrepriză** au efectuat lucrări investiționale în volum de 4440,8 mil. lei, reparații capitale – 688,0 mil. lei și reparații curente 227,3 mil. lei, ceea ce constituie respectiv 90,0%, 89,0% și 119,0% față de realizările perioadei similare a anului precedent.

Ponderea lucrărilor de reparații capitale și curente, executate de către organizațiile în antrepriză a constituit 20,6%, ponderea lucrărilor investiționale – 79,4% din volumul lucrărilor în antrepriză executate.

TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚII

Volumul de mărfuri transportate de către întreprinderile de transport auto în ianuarie-decembrie 2008 a constituit 3060,1 ¹ mii tone, înregistrând o creștere de 5,4% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Parcursul mărfurilor a constituit 1267,4 mil. tone-km, înregistrând o majorare de 11,8% în comparație cu aceeași perioadă din anul trecut.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport auto din municipiul Chișinău constituie 61,7% din totalul pe țară, parcursul mărfurilor – 64,7%.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor al întreprinderilor de transport auto în ianuarie-decembrie 2008, pe sectoarele municipiului, se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-decembrie 2007	mii tone-km	în % față de ianuarie-decembrie 2007
Mun. Chișinău - total	3060,1 ¹	105,4	1267409,0 ¹	111,8
din care:				
Botanica	653,1	153,7	362807,7	117,6
Buiucani	961,1	123,5	234661,5	125,1
Centru	453,7	93,2	229348,8	108,5
Ciocana	174,3	130,2	165171,5	146,7
Rîșcani	817,9	75,7	275419,5	88,0

Ponderea maximă în volumul de mărfuri transportate revine agenților economici din sectorul Buiucani (31,4%), cea minimă – sectorului Ciocana (5,7%). Ponderea maximă a parcursului mărfurilor revine sectorului Botanica (28,6%), cea minimă – sectorului Ciocana (13,1%).

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în ianuarie-decembrie 2008 a constituit 66,9 mil. pasageri, comparativ cu ianuarie-decembrie 2007 s-a majorat cu 11,3%.

Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 1425,7 mil. pasageri-km.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în municipiul Chișinău a constituit 60,9%, din totalul pe țară; parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze a constituit 55,0% din totalul pe țară.

Numărul pasagerilor transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze în ianuarie-decembrie 2008 se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-decembrie 2007	mii pasageri- km	în % față de ianuarie-decembrie 2007
Mun. Chișinău - total	66857,3	111,3	1425680,9	106,4
din care:				
Botanica	26491,0	102,2	546414,8	102,7
Buiucani	7534,9	128,3	131413,3	133,7
Centru	15699,7	125,5	307546,0	97,9
Ciocana	1471,7	85,0	89727,3	111,0
Rîșcani	15660,0	111,9	350579,5	111,6

În numărul de pasageri transportați și a parcursului pasagerilor ponderi maxime dețin agenții economici din sectorul Botanica (respectiv 39,6% și 38,3%), ponderi minime revenind agenților economici din sectorul Ciocana (respectiv 2,2% și 6,3%).

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Numărul mijloacelor de transport auto (proprie și închiriate) la întreprinderile de transport este prezentat în tabelul ce urmează:

Tipul autovehiculelor	La 01.01.2008	La 01.01.2009	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007
Total, unități	5180	5340	103,1
din care:			
Autocamioane	2678	2678	100,0
Autobuze și microbuze de folosință generală - total	2502	2662	106,4
din ele în traficul:			
urban	1619	1702	105,1
rural	285	273	95,8

Numărul de autovehicule (proprie și închiriate) a întreprinderilor la 01.01.2009 s-a majorat cu 160 unități sau cu 3,1% mai mult față de 01.01.2008.

Parcursul cu plată al taximetrelor de la începutul anului a fost de 21709,0 mii autovehicule-km, micșorându-se cu 1,3 la sută comparativ cu ianuarie-decembrie 2007.

Cu **troleibuze** au fost transportați 182,8 mil. pasageri. Ponderea pasagerilor transportați cu plată a constituit 69,5% din totalul pasagerilor (127,1 mil. pasageri). Încasările de la transportarea pasagerilor cu troleibuze au însumat 107,6 mil. lei (micșorându-se cu 2,6 la sută comparativ cu ianuarie-decembrie 2007).

În ianuarie-decembrie 2008 cu transportul **aerian** au fost transportați 0,83 mii tone de mărfuri, înregistrând o descreștere de 17,0 la sută față de perioada respectivă a anului precedent, parcursul mărfurilor a constituit 1187,5 mii tone-km, micșorându-se cu 7,5 la sută față de perioada similară din anul precedent.

Companiile aeriene au transportat 473,9 mii pasageri, cu 14,1% mai mult față de ianuarie-decembrie 2007. Parcursul pasagerilor cu transportul aerian a constituit 637,5 mil. pasageri-km, majorându-se față de aceeași perioadă a anului trecut cu 16,0%.

	Ianuarie-decembrie 2007	Ianuarie-decembrie 2008	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007
Mărfuri transportate, mii tone	1,0	0,83	83,0
Parcursul mărfurilor, mii tone-km	1283,7	1187,5	92,5
Pasageri transportați, mii pasageri	415,2	473,9	114,1
Parcursul pasagerilor, mii pasageri-km	549600,8	637453,3	116,0

Numărul pasagerilor transportați și parcursul pasagerilor cu transportul public în ianuarie-decembrie 2008 se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-decembrie 2007	mii pasageri-km	în % față de ianuarie-decembrie 2007
Cu autobuze și microbuze	66857,3	111,3	1425680,9	106,4
Cu troleibuze	182831,8	98,9	574092,0	98,9
Aerian	473,9	114,1	637453,3	116,0

Servicii de comunicații de folosință generală. Volumul serviciilor de comunicații prestate de întreprinderile subordonate Ministerului Dezvoltării Informaționale și S.A. „Moldtelecom”, în ianuarie-decembrie 2008, a constituit 1653,8 mil. lei, majorându-se cu 5,7% față de ianuarie-decembrie 2007. Volumul serviciilor de comunicații prestate populației a constituit 23,4% din veniturile totale și a însumat 387,8 mil. lei, micșorându-se cu 5,7 la sută față de aceeași perioadă a anului precedent.

	Ianuarie-decembrie 2007	Ianuarie-decembrie 2008	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007
Veniturile de la activitatea de bază (fără TVA) – total, mii lei	1564538,2	1653773,8	105,7
inclusiv servicii prestate populației	411165,9	387784,4	94,3

TURISM

Frecventarea structurilor de cazare turistică colective

Structurile de cazare turistică colective în ianuarie-septembrie 2008 au fost frecventate de 127,9 mii turiști sau cu 22,2 la sută mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent, constituind 54,9% din totalul pe țară.

Numărul de turiști sosiți în structurile de cazare turistică colective se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-septembrie 2008		Ianuarie-septembrie 2008 în % față de ianuarie-septembrie 2007	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	127956	50027	77,8	102,2
<i>Hoteluri și structuri similare</i>	<i>82992</i>	<i>49373</i>	<i>90,6</i>	<i>101,7</i>
din care:				
Hoteluri și moteluri	61118	42163	96,8	92,9
Pensiuni turistice și agroturistice	5879	2748	126,7	135,8
Cămine pentru vizitatori	12865	2002	54,0	181,7
<i>Structuri de întreținere</i>	<i>7997</i>	<i>4</i>	<i>105,3</i>	<i>80,0</i>
<i>Structuri de odihnă</i>	<i>36967</i>	<i>650</i>	<i>56,7</i>	<i>154,4</i>

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de cazare turistică colective le-au revenit turiștilor sosiți din România (20,7%), Federația Rusă (11,3%), Ucraina (10,0%), Italia (6,9%), Turcia (6,4%), Germania (5,5%), SUA (4,7%).

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de cazare turistică colective, pe tipuri de structuri, se prezintă astfel:

	Ianuarie-septembrie 2008		Ianuarie-septembrie 2008 în % față de ianuarie-septembrie 2007	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	530285	134111	81,3	97,8
<i>Hoteluri și structuri similare</i>	<i>252471</i>	<i>131082</i>	<i>93,2</i>	<i>96,9</i>
din care:				
Hoteluri și moteluri	128771	100084	89,8	87,4
Pensiuni turistice și agroturistice	24057	18286	93,2	113,0
Cămine pentru vizitatori	93597	7720	92,0	172,4
<i>Structuri de întreținere</i>	<i>124649</i>	<i>70</i>	<i>101,6</i>	<i>88,6</i>
<i>Structuri de odihnă</i>	<i>153165</i>	<i>2959</i>	<i>59,2</i>	<i>156,2</i>

În ianuarie-septembrie 2008 în structurile de cazare turistică colective au fost înregistrate 530,3 mii înnoptări ale turiștilor, din care 396,2 mii înnoptări ale cetățenilor moldoveni (74,7% din total înnoptări) și 134,1 mii înnoptări – ale nerezidenților (25,3%).

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică colective în funcțiune la total structuri de cazare turistică colective, în ianuarie-septembrie 2008, a constituit 39,7%, la structuri de întreținere – 82,0%, la cămine pentru vizitatori – 58,2%, la pensiuni agroturistice – 44,3%, la hoteluri și structuri similare – 36,0%, la pensiuni turistice – 32,4%, la structuri de odihnă – 28,6%.

Durata medie a șederii pe total structuri de cazare, în ianuarie-septembrie 2008, a fost de 5,1 zile, la structuri de întreținere – 16,6 zile, cămine pentru vizitatori – 8,3 zile, pensiuni agroturistice – 5,6 zile, structuri de odihnă – 5,1 zile, pensiuni turistice – 4,1 zile, hoteluri și structuri similare – 4,0 zile.

Turismul organizat de agențiile de turism și turoperatorii

În ianuarie-septembrie 2008 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 90,9 mii turiști și excursioniști.

Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-septembrie iunie 2008, s-a cifrat la 5615, din care 31,5% au sosit în scopuri de afaceri și profesionale, iar 67,7% - în scopuri de odihnă, recreere și agrement.

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 67,1 mii.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-septembrie 2008	
	turiști ¹	turiști-zile
Total	90928	576260
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	5615	12932
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	1769	6169
odihnă, recreere și agrement	3801	6602
tratament	2	20
alte scopuri	43	141
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	67131	500785
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	719	4993
odihnă, recreere și agrement	65413	482378
tratament	973	13355
alte scopuri	26	59
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	18182	62543

Numărul turiștilor străini care au vizitat mun. Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, structurat pe țări, se prezintă astfel:

	Turiști ¹ străini sosiți		Turiști ¹ moldoveni plecați	
	Ianuarie-septembrie 2008	în % față de total	Ianuarie-septembrie 2008	în % față de total
Total	5615	100,0	67131	100,0
din care:				
Austria	98	1,8	199	0,3
Bulgaria	34	0,6	14057	20,9
Federația Rusă	1065	19,0	571	0,9
Franța	94	1,7	624	0,9
Germania	370	6,6	49	0,1
Grecia	80	1,4	796	1,2
Italia	261	4,7	133	0,2
Olanda	101	1,8	105	0,2
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	310	5,5	32	0,1
România	568	10,1	4644	6,9
S.U.A.	163	2,9	57	0,1
Turcia	327	5,8	30668	45,7
Ucraina	1081	19,3	11837	17,6
Alte țări	1063	x	3359	x

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 12,0 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în mun. Chișinău.

¹ Inclusiv excursioniști

COMERȚUL CU AMĂNUNTUL ȘI SERVICIILE CU PLATĂ PRESTATE POPULAȚIEI

În ianuarie-decembrie 2008 prin unitățile comerciale au fost vândute bunuri de consum în valoare de 11970,5 mil. lei, cu 9,9% mai mult față de ianuarie-decembrie 2007, ce constituie 56,2% din totalul pe țară.

Evoluția vânzărilor de mărfuri cu amănuntul, în ianuarie-decembrie 2008

	Mil. lei	În % față de ianuarie-decembrie 2007	Structura, %
Volumul de vânzări cu amănuntul - total	11970,5	109,9	100,0
din care:			
produse alimentare	3731,0	106,7	31,2
mărfuri nealimentare	8239,5	113,1	68,8

Au fost vândute produse alimentare în sumă de 3731,0 mil. lei, înregistrând o creștere de 6,7% față de perioada similară din anul precedent. Mărfuri nealimentare s-au vândut în valoare de 8239,5 mil. lei, volum superior celui din ianuarie-decembrie 2007 cu 13,1%.

Ponderea volumului vânzărilor de mărfuri nealimentare din totalul de vânzări a constituit în unitățile comerciale 68,8%.

Volumul de vânzări cu amănuntul, realizat de unitățile comerciale în luna decembrie 2008 a însumat 1253,7 mil. lei, cu 6,7% mai mult comparativ cu luna decembrie 2007.

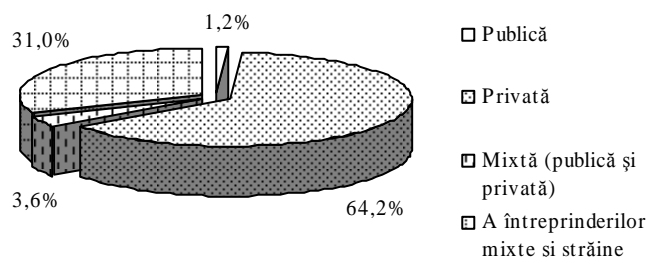
Vânzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, în ianuarie-decembrie 2008

	Efectiv, mil. lei	În % față de ianuarie- decembrie 2007	Structura, în %		
			ianuarie-decembrie		
			2006	2007	2008
Total	11970,5	109,9	100,0	100,0	100,0
din care pe forme de proprietate:					
publică	119,8	91,9	1,2	1,2	1,0
privată	7426,5	106,2	63,9	64,2	62,0
mixtă (publică și privată),					
fără participare străină	358,1	91,8	4,3	3,6	3,0
străină și mixtă	4066,1	120,4	30,6	31,0	34,0
din care străină	2374,0	149,0	14,1	14,6	19,8
Din total pe sectoare:					
Botanica	2382,1	104,9	16,7	20,9	19,9
Buiucani	2020,7	99,8	18,1	18,6	16,9
Centru	3324,3	99,0	33,3	30,8	27,8
Ciocana	1814,7	de 2,1 ori	9,4	7,8	15,1
Rîșcani	2428,7	101,7	22,5	21,9	20,3

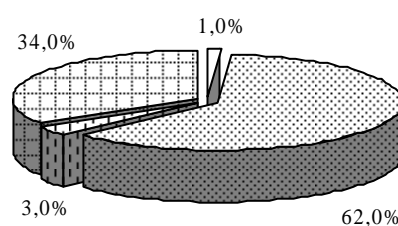
Agenții economici cu formă de proprietate privată în ianuarie-decembrie 2008 au comercializat mărfuri cu amănuntul în sumă de 7426,5 mil. lei (62,0% din vânzările realizate de unitățile comerciale) sau cu 6,2% mai mult decât în aceeași perioadă din anul trecut. Creșteri ale volumelor de vânzări s-au înregistrat, de asemenea, la unitățile comerciale cu participarea capitalului străin cu 20,4%.

Structura vânzărilor de mărfuri cu amănuntul, pe forme de proprietate

Ianuarie-decembrie 2007

Ianuarie-decembrie 2008

Stocurile de mărfuri existente în unitățile comerciale la 1 ianuarie 2009 s-au cifrat la 2999,8 mil. lei sau cu 20,2% mai mult față de 1 ianuarie 2008.

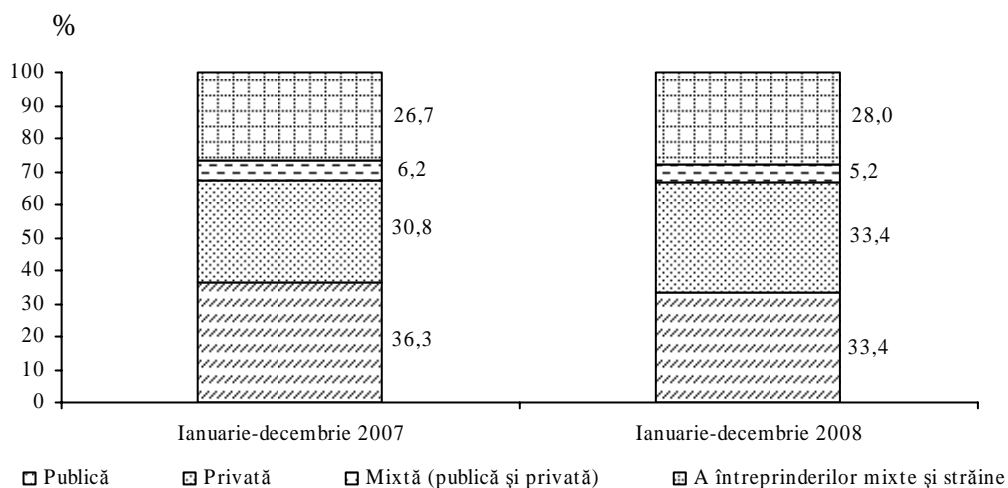
Volumul serviciilor cu plată prestate populației de către unitățile oficial înregistrate în ianuarie-decembrie 2008 s-a cifrat la 6283,8 mil. lei, micșorându-se cu 5,2 la sută față de perioada similară din anul precedent.

	Efectiv, mil. lei	În % față de ianuarie-decembrie 2007	Structura, în %		
			ianuarie-decembrie		
			2006	2007	2008
Total	6283,8	94,8	100,0	100,0	100,0
din total pe forma de proprietate:					
publică	2097,9	87,1	37,9	36,3	33,4
privată	2098,7	103,0	27,0	30,8	33,4
mixtă (publică și privată),					
fără participare străină	328,3	79,6	6,8	6,2	5,2
străină și mixtă	1758,9	99,5	28,3	26,7	28,0
din care străină	819,7	111,5	10,0	11,1	13,0
Din total pe sectoare:					
Botanica	1516,5	88,1	24,9	26,0	24,1
Buiucani	621,8	91,8	10,8	10,2	9,9
Centru	1864,9	91,6	32,3	30,7	29,7
Ciocana	205,9	105,4	3,0	3,0	3,3
Rîșcani	2074,7	104,0	29,0	30,1	33,0

Ponderea volumului serviciilor cu plată prestate populației a constituit 57,0% din volumul serviciilor cu plată prestate populației în țară.

Volumul serviciilor cu plată prestate populației în luna decembrie 2008 a însumat 545,7 mil. lei, diminuînd cu 8,2 la sută comparativ cu luna decembrie 2007.

Structura serviciilor cu plată prestate populației, pe forme de proprietate

ASIGURĂRI

Veniturile din încasarea primelor de asigurare în ianuarie-septembrie 2008 au însumat 621,7 mil. lei, (din care de la populație – 309,4 mil. lei), majorându-se față de perioada similară a anului precedent cu 134,1 mil. lei sau cu 27,5%, cu 42,3% – asigurările facultative de bunuri, cu 28,3% – asigurările facultative de persoane, cu 22,8% – asigurările facultative de răspundere civilă, cu 12,7% – asigurările prin efectul legii.

Plata despăgubirilor achitate de companiile de asigurare a constituit 183,6 mil. lei (din care populației – 91,6 mil. lei), constituind 29,5% din încasările primelor pe ianuarie-septembrie 2008, inclusiv populației – 29,6%.

Încasarea primelor de asigurare și plata despăgubirilor pe tipuri de asigurări în ianuarie-septembrie

	Încasări din primele de asigurare			Plata despăgubirilor de asigurare		
	2007	2008	2008 în % față de 2007	2007	2008	2008 în % față de 2007
Total	487,6	621,7	127,5	147,5	183,6	124,5
din care:						
prin efectul legii	119,8	135,0	112,7	36,4	49,0	134,6
facultativă de bunuri	161,2	229,4	142,3	64,9	92,9	143,1
facultativă de persoane	65,3	83,8	128,3	20,9	19,0	90,9
facultativă de răspundere civilă	141,3	173,5	122,8	25,3	22,6	89,3

În suma totală a plății despăgubirilor de asigurare 50,6% revine asigurării facultative de bunuri, 26,7% – asigurării prin efectul legii, 12,3% – asigurării facultative de răspundere civilă, 10,4% – asigurărilor facultative de persoane.

Structura primelor și plăților pe tipuri de asigurări în ianuarie-septembrie

	Încasări din primele de asigurare		Plata despăgubirilor de asigurare	
	2007	2008	2007	2008
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
inclusiv:				
asigurări prin efectul legii	24,6	21,7	24,7	26,7
asigurare facultativă de bunuri	33,1	36,9	44,0	50,6
asigurare facultativă de persoane	13,4	13,5	14,2	10,4
asigurare facultativă de răspundere civilă	28,9	27,9	17,1	12,3

Veniturile companiilor de asigurare în ianuarie-septembrie 2008 au însumat 856,3 mil. lei, cheltuielile – 740,9 mil. lei, profitul până la impozitare fiind de 115,4 mil. lei.

Rezultatele financiare ale companiilor de asigurare în ianuarie-septembrie

	2007	2008	2008 în % față de 2007
Venituri - total	629,1	856,3	136,1
din care:			
Activitatea operațională	578,3	753,8	130,4
din care:			
activitatea de asigurare	575,5	747,1	129,8

	2007	2008	2008 în % față de 2007
Cheltuieli - total	564,3	740,9	131,3
din care:			
Activitatea operațională	537,9	709,1	131,8
din care:			
activitatea de asigurare	425,0	558,0	131,3
Profitul pînă la impozitare	64,8	115,4	178,1

Totodată, menționăm că 9 companii de asigurare în rezultatul activității lor au suportat pierderi în sumă de 2,7 mil. lei.

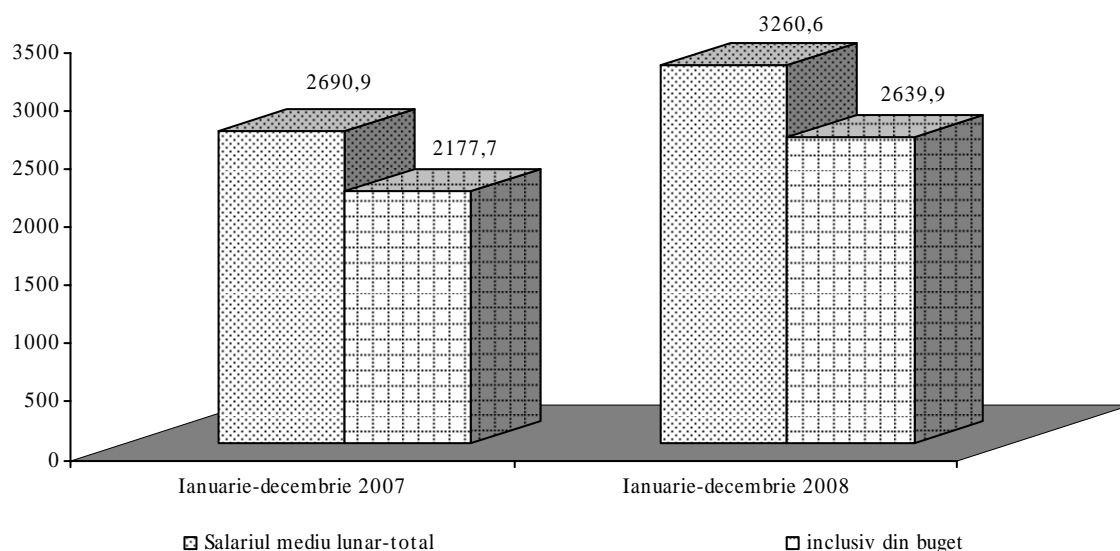
REMUNERAREA MUNCII

În ianuarie-decembrie 2008, salariul mediu lunar al unui angajat în economia municipiului Chișinău a fost de 3260,6 lei, în creștere cu 21,2% față de ianuarie-decembrie 2007 și cu 28,9% mai mare comparativ cu salariul mediu lunar pe țară, acesta fiind în mărime de 2528,6 lei.

Evoluția salariului mediu lunar

	Salariul mediu lunar al unui salariat, lei	În % față de: perioada corespunzătoare a anului precedent
Ianuarie	2931,6	126,8
Februarie	2879,8	130,5
Martie	3077,7	124,6
Trimestrul I	2959,1	126,9
Aprilie	3254,3	127,9
Mai	3279,0	122,7
Iunie	3477,2	123,5
Trimestrul II	3336,3	124,6
Semestrul I	3137,7	125,5
Iulie	3582,5	125,4
August	3380,6	120,1
Septembrie	3190,6	118,1
Trimestrul III	3381,5	121,2
Ianuarie-septembrie	3184,2	123,9
Octombrie	3326,9	117,6
Noiembrie	3310,4	116,8
Decembrie	3830,8	110,0
Trimestrul IV	3487,9	114,4
Ianuarie-decembrie	3260,6	121,2

Retribuirea medie lunară a personalului instituțiilor finanțate din buget a fost de 2639,9 lei, fiind cu 19,0% mai mică față de salariul mediu al salariaților din economia municipiului.

Salariul mediu al unui angajat pentru luna decembrie 2008 a constituit 3830,8 lei, fiind în creștere față de luna decembrie 2007 cu 10,0%.

Salariul mediu lunar pe activități, în luna decembrie 2008

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe municipiu în decembrie 2008
		decembrie 2007	noiembrie 2008	
Total	3830,8	110,0	115,7	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	2813,0	149,0	123,3	73,4
Pescuitul, piscicultura	1908,0	122,5	102,5	49,8
Industria	4178,3	109,7	119,4	109,1
extractivă	3635,9	116,5	100,6	94,9
prelucrătoare	3844,4	108,4	120,9	100,4
energia electrică și termică, gaze și apă	5861,0	110,3	114,6	153,0
Construcții	4066,4	99,3	104,8	106,2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	3198,9	108,9	117,3	83,5
Hoteluri și restaurante	2575,9	106,9	115,7	67,2
Transporturi și comunicații	4368,9	110,5	107,8	114,0
Activități financiare	7441,9	90,1	152,5	194,3
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	4200,1	119,4	117,3	109,6
Administrație publică	4302,3	123,0	108,0	112,3
Învățământ - total	2496,6	114,6	98,4	65,2
din care, profesori	2840,2	105,3	96,1	74,1
învățământ secundar tehnic și profesional - total	2689,5	100,3	103,0	70,2
din care, profesori	3033,1	111,5	101,0	79,2
învățământ superior - total	3036,7	108,0	108,0	79,3
din care, profesori	3479,8	99,7	106,8	90,8
Sănătate și asistența socială - total	3242,0	113,7	116,3	84,6
din care medici	4715,8	115,1	117,3	123,1
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	3356,9	110,9	121,3	87,6
activități recreative, culturale și sportive	2964,2	109,2	118,7	77,4

La 1 ianuarie 2009 suma datoriilor totale de la începutul anului pentru retribuirea muncii angajaților la întreprinderile mari și medii și instituțiile publice a fost de 12,5 mil. lei și s-a majorat cu 4,4 mil. lei față de restanțele înregistrate la 1 ianuarie 2008. Sumele datorate se mențin la nivel ridicat în următoarele activități: industria prelucrătoare – 5,9 mil. lei, transporturi și comunicații – 3,4 mil. lei, construcții – 0,9 mil. lei.

Salariul mediu lunar al unui angajat din întreprinderile cu numărul de salariați de 50 și peste a constituit 3312,7 lei, cu 1,6% mai mare decât salariul mediu pe municipiu.

Salariul mediu lunar al unui lucrător pe tipuri de activități economice și forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2008

lei						
	Total	din care, pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată), fără participare străină	străină	a întrep- rinderi- lor mixte
Total	3260,6	3156,8	2761,7	3719,4	4682,6	4443,6
inclusiv:						
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	2291,2	2254,2	2362,5	-	2543,2	1916,6
Pescuitul, piscicultura	1622,6	-	1622,6	-	-	-

	Total	din care, pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată), fără participare străină	străină	a întrep- rinderi- lor mixte
Industria	3469,6	4440,4	2974,5	3609,5	3649,4	3581,7
extractivă	3656,9	2230,9	3780,7	4221,9	-	-
prelucrătoare	3166,1	4063,9	2852,1	3546,3	2530,9	3428,6
energia electrică și termică, gaze și apă	5013,8	4812,7	5559,2	3920,9	6177,2	7886,7
Construcții	3950,3	5264,4	3645,5	3999,3	8321,0	3928,5
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2760,4	3420,4	2104,1	3840,1	4362,1	3162,9
Hoteluri și restaurante	2265,3	2944,2	1609,8	1658,6	3803,9	2785,8
Transporturi și comunicații	3932,9	4489,6	1765,4	2747,3	3456,1	9414,8
Activități financiare	5845,1	5895,0	5211,2	5684,1	7190,4	6086,6
Tranzacții imobiliare, închirieri și activi- tăți de servicii prestate întreprinderilor	3428,6	3380,2	2711,9	2753,7	7629,7	4076,5
Administrație publică	3551,1	3551,1	-	-	-	-
Învățământ	2315,3	2267,2	2897,1	-	-	2746,0
Sănătate și asistența socială	2682,6	2662,0	3468,8	-	-	2100,0
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2727,7	2533,7	3330,4	-	2780,3	2015,9
activități recreative, culturale și sportive	2386,0	2409,5	2679,6	-	1971,0	1897,8

FORȚA DE MUNCĂ ȘI ȘOMAJUL

În ianuarie-decembrie 2008 numărul mediu scriptic al angajaților în unitățile economice cu numărul scriptic mediu al personalului de 20 salariați și peste, inclusiv în întreprinderile cu investiții străine și instituțiile publice a constituit 263,9 mii persoane.

Numărul scriptic mediu al salariaților

	Ianuarie-decembrie 2008		Structura, în %	
	total	inclusiv buget	total	inclusiv buget
TOTAL	263917	60287	100,0	100,0
Agricultură, economia vînatului și silvicultura	4354	563	1,6	0,9
Pescuitul, piscicultura	24	-	0,0	-
Industria extractivă	848	-	0,3	-
Industria prelucrătoare	45745	-	17,3	-
Energie electrică și termică, gaze și apă	8296	-	3,1	-
Construcții	14771	-	5,6	-
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	34458	-	13,1	-
Hoteluri și restaurante	5962	-	2,3	-
Transporturi și comunicații	26018	81	9,9	0,1
Activități financiare	11964	-	4,5	-
Tranzacții imobiliare	25247	4793	9,6	8,0
Administrație publică	19596	17859	7,4	29,6
Învățămînt	33213	30426	12,6	50,5
Învățămînt secundar profesional	3209	2962	1,2	4,9
Învățămînt superior	11905	10616	4,5	17,6
Sănătate și asistență socială	22359	3735	8,5	6,2
Alte activități	11062	2830	4,2	4,7
din care activități recreative, culturale, sportive	8069	2811	3,1	4,7

Numărul mediu scriptic al angajaților din întreprinderile și instituțiile mari și medii cu numărul mediu al salariaților de 50 și peste constituie 230,6 mii angajați (87,4% din total), din care în: industria prelucrătoare 39,6 mii persoane (17,2%), învățămînt – 32,0 mii persoane (13,9%), transport – 23,4 mii persoane (10,1%), sănătate și asistență socială – 21,6 mii persoane (9,4%), tranzacții imobiliare – 20,6 mii persoane (8,9%).

În total pe municipiu au fost create 27993 locuri noi de muncă, cu 3205 (12,9%) mai multe față de ianuarie-decembrie 2007. În comerț s-au creat 7421 locuri, în industria prelucrătoare – 3998 locuri, tranzacții imobiliare – 3227 locuri, în construcții – 3031 locuri, în transporturi și comunicații – 2471 locuri, în activități financiare – 2031 locuri, etc.

Totodată, au fost disponibilizate 89,8 mii persoane, din care din inițiativă proprie 80,4 mii persoane și prin reduceri 1,5 mii persoane. În afară de aceasta, 9,2 mii salariați s-au aflat în concedii forțate (din inițiativa administrației) pe perioada de 203,4 mii zile-om, cu 37,9 la sută mai puțin față de perioada similară din anul trecut.

Durata medie a concediilor eliberate din inițiativa administrației a constituit 22,1 zile lucrătoare pentru un salariat, în ianuarie-decembrie 2007 acest indice a constituit 35,2 zile. În afară de concediile forțate o parte a personalului activează cu program zilnic sau săptămînal redus. Numărul acestora pe municipiul Chișinău a constituit 9,1 mii angajați, din care în industria prelucrătoare - 2,5 mii angajați sau 27,5% din total, transporturi și comunicații - 1,6 mii angajați sau 17,6% din total.

Șomajul: Conform datelor prezentate de către Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă din municipiul Chișinău, în ianuarie-decembrie 2008, numărul șomerilor oficial înregistrați de la începutul anului, inclusiv cei aflați la evidență la 01.01.2008 a constituit 8293 persoane, micșorîndu-se față de ianuarie-decembrie 2007 cu 9,7 la sută. Din numărul total de șomeri, femeile au constituit 5064 persoane (61,1%).

La finele lunii decembrie 2008 numărul șomerilor a constituit 2691, cu 684 persoane (34,1%) mai mult comparativ cu perioada corespunzătoare din anul precedent.

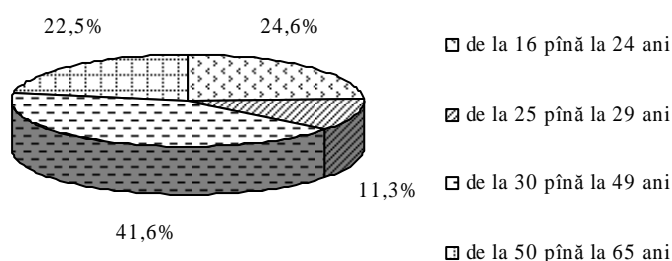
În ianuarie-decembrie 2008 au fost plasați în câmpul muncii 2448 șomeri, din care 1469 femei (60,0%). Numărul șomerilor plasați în câmpul muncii s-a micșorat cu 171 persoane sau cu 6,5 la sută comparativ cu ianuarie-decembrie 2007.

Structura șomerilor înregistrați de la începutul anului conform nivelului de studii este următoarea: cu studii primare – 5 persoane (0,1%), cu studii gimnaziale – 1072 persoane (17,1%), cu studii liceale și medii de cultură generală – 1679 persoane (26,7%), cu studii secundare profesionale – 915 persoane (14,6%), cu studii medii de specialitate – 814 persoane (12,9%), cu studii superioare – 1801 persoane (28,7%).

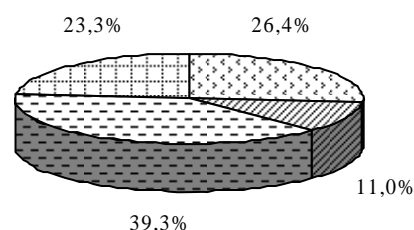
Conform vârstei, șomerii de până la 29 ani constituiau 37,4% (2349 șomeri), în creștere cu 30,3% față de anul 2007. În vîrsta de 30-49 ani au fost înregistrați 2471 șomeri (39,3%), 50-65 ani – 1466 șomeri (23,3%).

Componența șomerilor după vîrstă

Ianuarie-decembrie 2007

Ianuarie-decembrie 2008

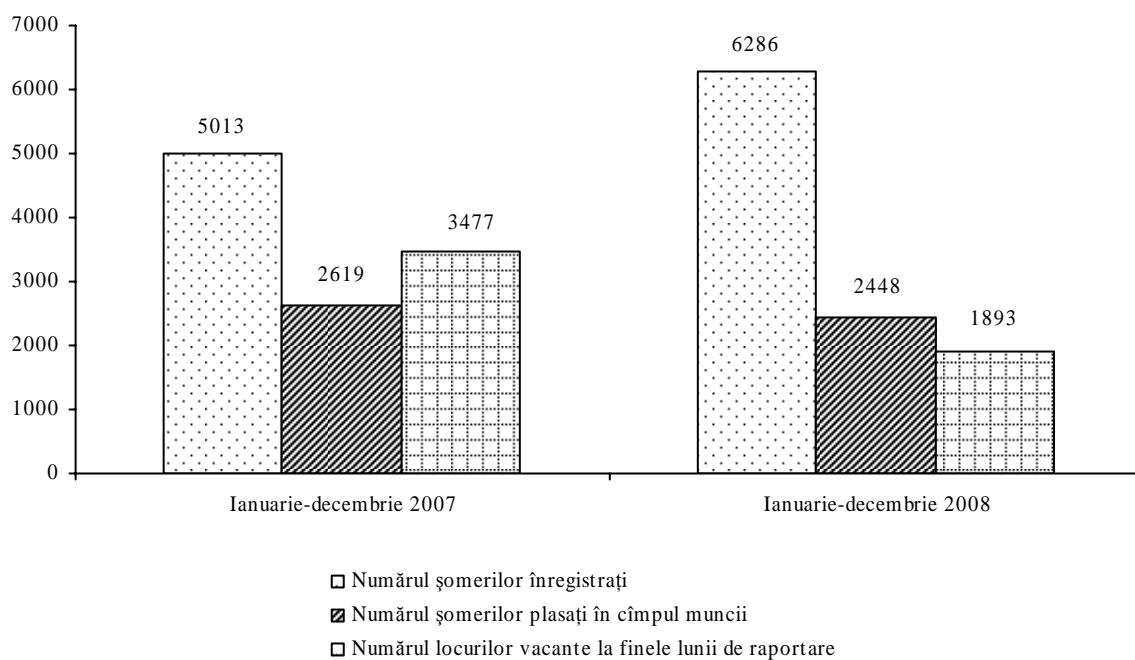

Componența șomerilor după nivelul de studii

	persoane				
	Ianuarie-decembrie 2007		Ianuarie-decembrie 2008		Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007
	total	din care, femei	total	din care, femei	
Șomeri înregistrați de la începutul anului - total	5013	2883	6286	3721	125,4
din care:					
superioare	1218	774	1801	1172	147,9
medii de specialitate	541	368	814	539	150,5
secundare profesionale	668	320	915	477	137,0
liceale, medii de cultură generală și gimnaziale	2586	1421	2756	1533	106,6

Numărul șomerilor înmatriculați la cursuri de pregătire profesională de la începutul anului s-a cifrat la 883 persoane, urmau pregătirea profesională la 01.01.2008 – 358 persoane. De la începutul anului au absolvit cursurile de formare profesională 787 șomeri din care au fost încadrați în muncă 508 persoane.

În ianuarie-decembrie 2008 numărul șomerilor înregistrați s-a majorat cu 25,4%, iar celor plasați în câmpul muncii s-a micșorat comparativ cu perioada similară din anul precedent cu 6,5 la sută. Numărul locurilor vacante la finele lunii decembrie s-a micșorat cu 45,6 la sută (vezi imaginea grafică).

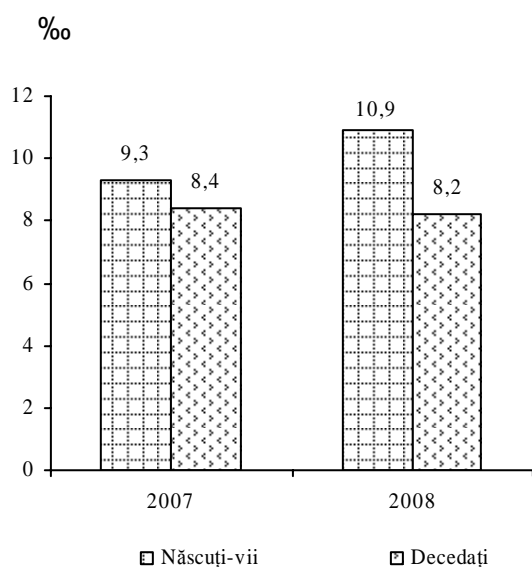
SITUAȚIA DEMOGRAFICĂ

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-decembrie 2008 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației municipiului Chișinău:

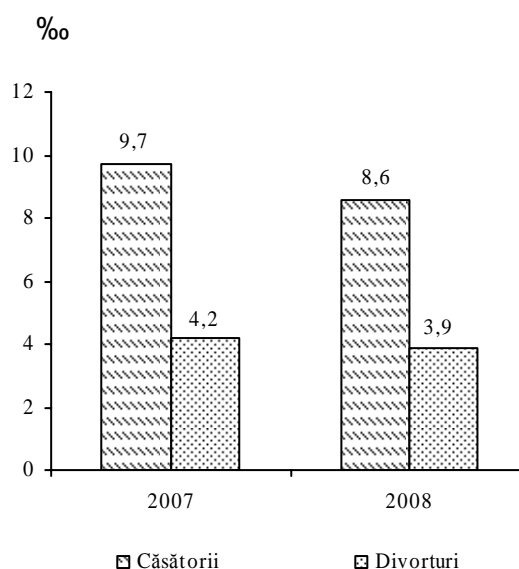
	2007	2008*	2008 în % față de 2007
Născuți-vii, persoane	7260	8578	118,2
Decedați, persoane	6555	6435	98,2
din care, copii sub 1 an	57	108	189,5
Sporul natural	705	2143	de 3,0 ori
Numărul căsătoriilor	7555	6766	89,6
Numărul divorțurilor	3266	3070	94,0

Conform datelor preliminare, în ianuarie-decembrie 2008, în municipiu au fost înregistrați 8578 născuți-vii, cu 18,2% mai mult comparativ cu perioada similară din anul precedent, rata natalității constituind 10,9 născuți-vii la 1000 locuitori.

Născuți-vii și decedați la 1000 locuitori

Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori

Numărul persoanelor decedate a fost de 6435, cu 1,8% mai puțin comparativ cu ianuarie-decembrie 2007. Mortalitatea generală s-a micșorat, constituind 8,2 decedați la 1000 locuitori; cea infantilă s-a majorat cu 89,5% față de aceeași perioadă a anului trecut, numărul copiilor decedați în vârstă sub un an fiind de 108.

În ianuarie-decembrie 2008 la Oficiile de Stare Civilă ale municipiului au fost înregistrate 6766 căsătorii, numărul acestora micșorându-se cu 789 (10,4 la sută) în comparație cu ianuarie-decembrie 2007, rata nupțialității constituind 8,6 căsătorii la 1000 locuitori. Numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 3070 – cu 6,0 la sută mai puțin față de perioada corespunzătoare din anul trecut, revenind în medie 3,9 divorțuri la 1000 locuitori. În ianuarie-decembrie 2008 la fiecare 100 căsătorii au revenit 45,4 divorțuri.

* Date preliminare

INFRAȚIUNI

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2008, numărul infracțiunilor înregistrate s-a majorat cu 549 cazuri, în comparație cu ianuarie-decembrie 2007. Infracțiunile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 33,0% din numărul total de infracțiuni săvârșite pe teritoriul țării. Numărul infracțiunilor înregistrate la 10 mii locuitori a constituit 104,7 crime.

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-decembrie 2007	Ianuarie-decembrie 2008	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007	Structura, %
Infracțiuni înregistrate - total	7624	8173	107,2	100,0
din care:				
omori	51	36	70,6	0,4
violuri	40	53	132,5	0,7
tîlhării	54	44	81,5	0,5
jafuri	396	490	123,7	6,0
furturi	2834	3343	118,0	40,9
huliganism	131	158	120,6	1,9
infracțiuni legate de droguri	992	748	75,4	9,2

Numărul total de infracțiuni în perioada de raport s-a majorat cu 7,2% în comparație cu perioada similară din anul precedent. Se menține în creștere numărul violurilor (32,5%), jafurilor (23,7%), cazurilor de huliganism (20,6%) și cel al furturilor (18,0%). Totodată s-a micșorat numărul omorurilor cu 29,4%, infracțiunilor legate de droguri cu 24,6% și tîlhăriilor cu 18,5% față de ianuarie-decembrie 2007.

Cele mai răspîndite delapidări rămîn a fi furturile averii personale și de stat – în ianuarie-decembrie 2008 au fost înregistrate 3343 cazuri, ponderea acestora în totalul crimelor înregistrate fiind de 40,9%.

Numărul infracțiunilor înregistrate în sectoarele municipiului

	Ianuarie-decembrie 2007	Ianuarie-decembrie 2008	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007
Botanica	1455	1573	108,1
Buiucani	1568	1902	121,3
Centru	1517	1608	106,0
Ciocana	1107	1231	111,2
Rîșcani	1827	1717	94,0

În ianuarie-decembrie 2008 au fost înregistrate 3940 persoane care au comis crime, cu 16,5 la sută mai puțin față de perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor relevate care au comis crime

	Ianuarie-decembrie 2007	Ianuarie-decembrie 2008	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007
Total	4717	3940	83,5
din care:			
femei	464	453	97,6
minori	541	550	101,7
persoane apte de muncă, dar fără ocupație	3962	3422	86,4

	Ianuarie- decembrie 2007	Ianuarie- decembrie 2008	Ianuarie-decembrie 2008 în % față de ianuarie-decembrie 2007
în grup	503	390	77,5
în stare de ebrietate	45	15	33,3
au săvârșit crime pentru prima dată	4206	3731	88,7
anterior au comis crime	511	209	40,9

Rămîne în creștere ponderea persoanelor care au comis crime pentru prima dată și cea a persoanelor în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație.

Conform datelor serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2008 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 477 incendii, care au pricinuit economiei municipiului pierderi în sumă de 7,4 mil. lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 30 persoane, inclusiv 4 copii. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-decembrie 2007 s-a micșorat cu 30,6 la sută.

Janeta Savva,
Șeful Direcției Generale

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Totalizarea informației se efectuează conform adresei juridice a agenților economici.

INDUSTRIE

Volumul producției industriale în prețuri curente include:

- volumul producției întreprinderilor industriale cu numărul personalului industrial de 20 și mai multe persoane, care asigură circa 80% din volumul anual de producție, cuprinse în cercetare statistică lunară;
- volumul producției întreprinderilor mici, unităților de producție secundară, cuprinse în cercetare statistică anuală (calculat estimativ);
- volumul producției întreprinderilor individuale care nu prezintă rapoarte statistice (calculat estimativ).

Indicele volumului de producție în procente față de perioada corespunzătoare a anului precedent se calculează reieșind din volumul producției în prețuri comparabile (prețuri medii ale anului precedent).

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente, precum și în prețurile anului 2005 – pentru comparabilitate la calcularea indicatorilor relativi, și este determinată ca suma producției vegetale și animale.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale până la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII

Investițiile reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală.

La investiții se referă cheltuielile pentru lucrările de construcții de toate tipurile, cheltuielile pentru montarea utilajelor, pentru achiziționarea utilajului care necesită și nu necesită montaj, prevăzut în devizele pentru construcții; pentru procurarea uneltelor de producție și a inventarului gospodăresc, incluse în devizele cheltuielilor pentru construcții; pentru achiziționarea mașinilor și utilajelor care nu intră în devizele pentru construcție; pentru alte lucrări și cheltuieli capitale.

TRANSPORTURI

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate și prezentate de către Administrația de Stat a Aviației Civile a Republicii Moldova, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate vizînd transportul auto și troleibuzele.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cît și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice, care efectuează transportări de pasageri cu transportul public.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de cazare turistică colective provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de cazare turistică** se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținînd cont de numărul de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de cazare turistică colective cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune se calculează prin raportarea numărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vîndute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ CU AMĂNUNTUL ȘI SERVICII CU PLATĂ PRESTATE POPULAȚIEI

În **volumul total de vânzări cu amănuntul** se includ vânzările de mărfuri prin rețeaua de comerț cu amănuntul (inclusiv repararea autovehiculelor, obiectelor de uz casnic și personale).

Evidența vânzărilor de mărfuri cu amănuntul se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

În **volumul total de servicii cu plată** se includ încasările obținute de agenții economici și persoanele fizice (antreprenorii particulari) în urma prestării de către aceștia a serviciilor cu plată populației.

Evidența serviciilor cu plată prestate populației se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Salariu nominal – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei pe intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În salariu se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, primele anuale, sezoniere sau alte prime acordate neregulat.

Salariul mediu lunar nominal al unui lucrător din economie – raportul între fondul de salarii (calculat pînă la careva rețineri) și numărul mediu de salariați luat ca bază la calcularea salariului mediu.

Salariu real – puterea de cumpărare a salariului nominal.

Indicele salariului real – raportul dintre indicele salariului mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensămînt și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensămîntului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorial-administrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați, căsătoriți și divorțați din perioada de referință, adus la expresia anuală cu ajutorul coeficientului de timp și numărul mediu anual al populației stabile din aceeași perioadă. Se calculează în promile.

Criminalitatea – fenomen social-juridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.